

niet kunnen leiden. Na de goed gelukte operatie heb ik hun vrijheid gegeven te leven als hun leeftijdgenooten. Deze winst alleen al lijkt mij voldoende; daarbij komt nog, dat de vrees voor de toekomst is afgewenteld.

Vergeleken met de getallen in Amerika, leven er in ons land misschien 1500 mensen met een open ductus BOTALLI. Het lijkt mij van beteekenis wanneer ook in ons eigen land de prognose van deze groep patiënten zou worden nagegaan. Zou het niet mogelijk zijn, dat gezamenlijk door de leden van de Internisten-Vereeniging, de Vereeniging voor Cardiologie, de Vereeniging voor Paediatrie en de Patholoog-anatomen-Vereeniging het geheele materiaal van ons land in de laatste decennia werd nagegaan? Met behulp hiervan zou meer eenheid bereikt worden omtrent de gedragslijn, die in ons land zal kunnen worden gevolgd ten opzichte van het afbinden van den open ductus BOTALLI, hetzij men ertoe komt steeds te willen wachten totdat er ernstige verschijnselen zijn ontstaan, hetzij men alle gevallen op den kinderleeftijd praeventief wil opereeren, hetzij men een fijner omschreven standpunt tusschen deze twee uitersten weet aannemelijk te maken.

Een dergelijk document zou klaarheid kunnen brengen in een belangrijk gebied, dat sterk de aandacht begint op te eischen.

Amsterdam, 29 Maart 1947.

I. BOEREMA

TRANSPLANTATIO CORNEAE

Is de overplanting van een stuk helder hoornvlies in een troebele cornea een gevaarlijke en een volmaakt overbodige operatie?

Deze vraag komt bij ons op als wij in een artikel in *Het Vrije Volk* van Woensdag 26 Maart onder de hoofden:

Gevaarlijke Amerikaanse overdrijving

Hoornsvliesoverplanting helpt slechts in bepaalde gevallen.

Onverantwoordelijke popularisering van medische onderwerpen.

/ Methode nog slechts in experimenteel stadium.

den folgenden zin lezen:

„Voorts bedenke men, aldus prof. WEVE, dat die blindheid welke door overplanting van het hoornvlies kan worden genezen zeker ook door andere en minder gevaarlijke middelen kan worden bestreden, zoodat men zich vooral indien het om één oog gaat, wel driemaal moet bedenken alvorens de risico's der hoornsvliesoverplanting te aanvaarden.”

Hier staat dus duidelijk, dat er minder gevaarlijke middelen zijn, die zeker ook dezen vorm van blindheid kunnen bestrijden. Volgens dezen zin is dus de hoornsvliesoverplanting gevaarlijk en geheel overbodig.

Dit is nu *geheel onjuist*, de operatie is *niet* gevaarlijk. In de Leidsche Universiteits-oogheelkundige kliniek verrichtte de oogarts, hoofdassistent C. F. M. PIECK, reeds tientallen transplantaties zonder dat er noemenswaardige complicaties bij ontstaan; andere middelen om de geheel troebele corneae te bestrijden zijn er niet.

Dit artikel dient om overdreven Amerikaansche propaganda te bestrijden. Ook ik ben een overtuigd tegenstander van propaganda in de leekenpers; de anti-propaganda zooals *Het Vrije Volk* hier geeft, is echter gevaarlijker dan de Amerikaansche propaganda. Deze laatste toch brengt ten hoogste een teleurstelling te weeg, hoe groot deze ook zijn moge, maar de anti-propaganda kan veroorzaken dat patiënten zich niet zullen laten opereeren voor wie de transplantatie het eenige middel is om weer een deel hunner gezichtsscherpte te herkrijgen. Reeds zag één onzer patiënten van de operatie af, omdat prof. WEVE zou gezegd hebben, dat deze zoo gevaarlijk is.

Ook de andere gronden waarop de transplantatio corneae in *Het Vrije Volk* veroordeeld wordt, houden geen steek; indien werkelijk slechts 10 pCt. der operaties voor het zien bruikbare resultaten opleveren, zijn dan toch van elke 100 dergelijke slecht ziende patiënten er weer 10 van hun slecht zien genezen, waardoor het goede recht van de operatie bewezen is.

Het citaat uit het boek van ARRUGA is wel niet geheel juist. ARRUGA toch zegt op bladzijde 379, dat in de gunstige gevallen 80 pCt. heldere corneae, in 15 pCt. half heldere corneae worden verkregen; in de minder gunstige gevallen zijn deze cijfers respectievelijk 30 en 30 pCt., in de ongunstige gevallen 10 pCt. en 20 pCt., terwijl in de irreparabele gevallen geen succes werd verkregen. Iets anders dus dan dat er in maximaal 20 pCt. bruikbare gezichtsscherpte wordt verkregen.

Of men mag zeggen, dat de operatie nog in een experimenteel stadium verkeert, is zeer de vraag; de beide methodes met rond en met vierkant transplantaat zijn volledig uitgewerkt en goed beoefend, zoodat zij niet meer dan andere operaties in een experimenteel stadium verkeeren.

CASTROVIEJO in New York verrichtte de operatie met vierkant stukje reeds meer dan 600 maal; FILATOW in Odessa deed honderden transplantaties met het ronde stukje, FRANCESCHETTI in Genève verbeterde het instrumentarium voor de operatie met het ronde stukje; AMSLER in Zürich vertoont de operatie aan oogartsen en artsen en zoo zouden wij nog vele anderen kunnen noemen. Ook in Nederland bestaat belangstelling voor deze operatie, zooals blijkt uit het proefschrift door A. F. DEUTMAN in 1940 in Leiden verdedigd, uit demonstraties in het Nederlandsch oogheelkundig gezelschap van door PIECK met het vierkante luikje geopereerde patiënten en van klinische lessen in dit *Tijdschrift* door PIECK in 1940 en door WEVE in 1946 gepubliceerd. Zonderlingwijze wordt in WEVE's klinische les die van PIECK niet vermeld. PIECK deed deze operatie met het vierkante stukje volgens CASTROVIEJO ongeveer 40 maal zonder complicaties en dikwijls met uitstekend resultaat, zoodat menschen, die zich als blinden gedroegen, weer konden arbeiden. Niemand zal beweren dat vervanging van een stuk troebele cornea door een helder altijd helpt, dit hangt af van den toestand van het oog achter het hoornvlies, een werkelijk geheel blind oog kan nooit meer ziende gemaakt worden. Maar wij hebben het volste recht deze operatie niet te beschouwen als een gevaarlijken, onnoodigen ingreep, zooals *Het Vrije Volk* dit schijnt te doen en wij hebben den plicht deze operatie op te nemen in ons medisch arsenaal, afgezien van de vraag of zij dikwerf zal moeten worden uitgevoerd. Deze vorm van anti-propaganda is zeker verkeerd en wel in erger mate dan de Amerikaansche propaganda.

Leiden, Maart 1947

J. VAN DER HOEVE

OPROEP AAN SCHAKENDE DOKTERS

Jaarlijks pleegt er een wedstrijd te worden gespeeld tusschen de schakende notarissen en juristen van ons land. De dokters zijn uitgenoodigd ook eens een team te vormen. Willen de collegae die ervoor voelen om mee te doen, zich aan mij opgeven? De bedoeling is in Utrecht te spelen op een Zaterdagmiddag en -avond, aan 20 borden.

Rotterdam, 29 Maart 1947
Maaskade 79

K. M. BERGSMA

BERICHTEN

BUITENLAND

WERELDBERICHTEN. — INTERNATIONALE CONGRESSEN. De geneeskundige commissie van de federatie der Fransche vereenigingen voor zwemsport bereidt een internationaal geneeskundig congres voor, dat 12 en 13 September te Monaco zal bijeenkomen.

Het vierde internationale congres betreffende het onderzoek van kanker wordt van 2 tot 7 September te St. Louis (Missouri) gehouden (dr. M. G. SEELIG, *Barnard Free Hospital*, St. Louis).

Het tweede internationale congres voor criminologie wordt in den loop van dit jaar te Rio de Janeiro bijeengeroepen. Het eerste congres vergaderde in 1933 te Rome (*Presse méd.* 140, 1947).